

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/132/117/94

OCENA WYBORÓW SAMORZĄDOWYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wybrane 19 czerwca '94 rady gminne kończą właśnie konstituowanie lokalnych organów samorządowych. W pierwszych tygodniach po wyborach uwaga środków przekazu skupiała się na ich wynikach. Teraz warto spojrzeć na wybory nie z punktu widzenia rezultatów głosowania, lecz oceny kampanii wyborczej i motywów, jakimi kierowali się wyborcy idąc do lokalu wyborczego, a także poznać przyczyny nieuczestniczenia w wyborach¹.

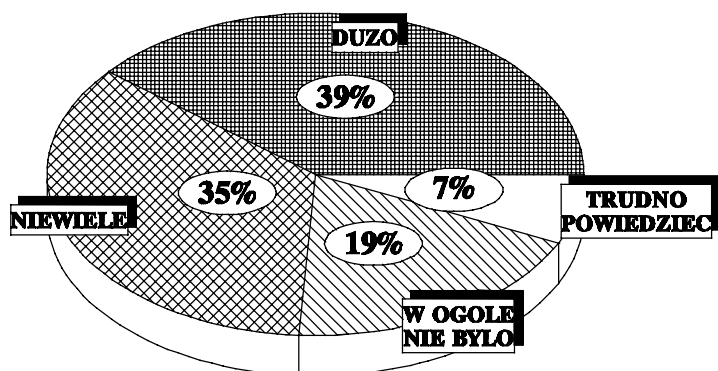
Ocena kampanii wyborczej

Ocenę kampanii wyborczej zacząć wypada od stwierdzenia, że prawie co siódmy badany (14% ogółu) nie wiedział, jakie władze były wybierane w tych wyborach. Osoby, które nie orientowały się, jakie wybory odbywały się 19 czerwca, znajdujemy niemal we wszystkich wyróżnionych grupach społeczno-demograficznych (oprócz osób z wyższym wykształceniem). Częściej niż w innych grupach występowały one wśród młodzieży (do 24 roku życia) i osób starszych (powyżej 65 lat), badanych mających wykształcenie podstawowe, robotników, respondentów nie interesujących się polityką, kilka razy w tygodniu uczestniczących w praktykach religijnych. Najmniej było ich na wsi, w miastach zaś - tym więcej, im większa miejscowość. Najrzadziej osoby takie można było spotkać wśród inteligencji oraz rolników.

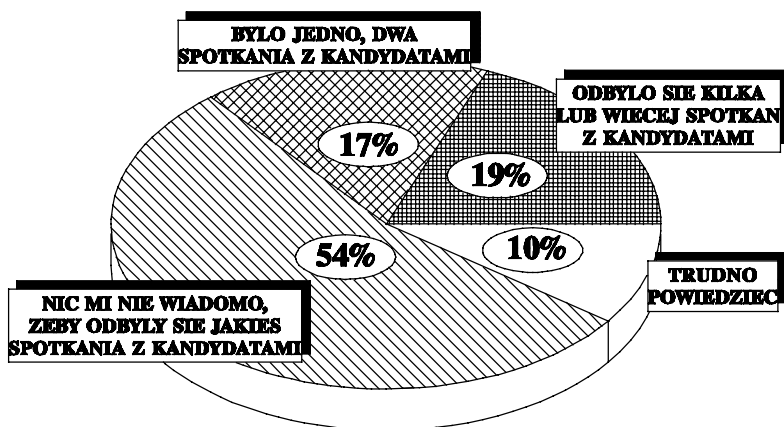
Interesowało nas, jak przebiegała kampania wyborcza w poszczególnych miastach i gminach, czy była ona **widoczna**, czy komitety wyborcze zadbały o to, by zachęcić mieszkańców do głosowania.

¹ Sondaż "Świat wokół nas" (7) zrealizowano w dniach 23-27 czerwca '94 na 1157-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY PRZED WYBORAMI W PANA (I) MIEJSCOWOŚCI
PLAKATÓW ZACHĘCAJĄCYCH DO GŁOSOWANIA NA POSZCZEGÓLNYCH
KANDYDATÓW LUB KOMITETY WYBORCZE BYŁO:

CZY PRZED WYBORAMI W PANA (I) MIEJSCOWOŚCI:

Z odpowiedzi badanych wynika, że w miastach, zwłaszcza średnich i dużych, kampania wyborcza była na ogół widoczna. Tylko nieliczni mieszkańcy miast powyżej 20 tys. ludności nie zauważyli żadnych plakatów w swych miejscowościach. Natomiast tę formę agitacji przedwyborczej dostrzegła tylko mniej więcej połowa badanych mieszkających na wsi. Należy podkreślić, że w największych miastach (powyżej 500 tys. ludności) kampania wyborcza była wyraźnie słabiej zauważana niż w miejscowościach liczących 20-500 tys. mieszkańców.

Tabela 1

w procentach

Miejscowość	Czy były plakaty zachęcające do głosowania na poszczególnych kandydatów lub komitety wyborcze?			
	Dużo lub dość dużo	Niewiele	W ogóle nie było	Trudno powiedzieć
Wieś	10	38	43	9
Miasto do 20 tys. ludności	46	39	10	5
20-100 tys.	58	32	4	6
100-500 tys.	70	24	3	3
powyżej 500 tys.	45	46	4	6

Informacja o spotkaniach z kandydatami na radnych dotarła do niespełna połowy badanych. Podobnie jak w przypadku plakatów, zachęcających do głosowania na kandydatów lub komitety wyborcze, najczęściej wiedzieli o spotkaniach przedwyborczych mieszkańcy miast do 500 tys. ludności.

Tabela 2

w procentach

Miejscowość	Czy były spotkania z kandydatami na radnych?	
	Tak	Nie wiem
Wieś	25	75
Miasto do 20 tys. ludności	50	50
20-100 tys.	41	59
100-500 tys.	45	55
powyżej 500 tys.	36	64

Kto nie uczestniczył w wyborach?

Na pytanie o udział w wyborach 58% badanych odpowiedziało przecząco. Jest to nieco mniej niż wynosiła faktyczna absencja wyborcza. Kim byli ludzie nie uczestniczący w wyborach?

Duże znaczenie odgrywał wiek. Ludzie młodzi częściej niż starsi nie brali udziału w wyborach. Absencja wynosiła: około 75% wśród młodzieży (do 24 roku życia) i sześćdziesięciu kilku procent wśród osób w wieku 25-34 lata oraz około 50% wśród badanych powyżej 54 lat.

Czynnikiem różnicującym udział w wyborach było też wykształcenie. Częściej nie uczestniczyły w nich osoby z wykształceniem poniżej średniego.

Interesujące jest zróżnicowanie absencji wyborczej według przynależności społeczno-zawodowej. Była ona największa w grupie robotników wykwalifikowanych i pracowników fizyczno-umysłowych oraz robotników niewykwalifikowanych, natomiast najmniejsza wśród rolników i inteligencji. Absencja była też mniejsza w zbiorowościach o wyższych dochodach.

Uczestnictwo w wyborach silnie związane było ze stopniem zainteresowania polityką. Mimo to wśród osób deklarujących duże zainteresowanie polityką jedna trzecia nie uczestniczyła w wyborach. Jeśli chodzi o orientację polityczną, to największa absencja była wśród tych, którzy nie potrafili określić swoich poglądów. Osoby o poglądach prawicowych najczęściej uczestniczyły w wyborach, natomiast nie uczestniczyli najczęściej badani o orientacji centrowej.

Absencja zróżnicowana jest także w zależności od częstości praktyk religijnych - im rzadszy udział, tym jest ona większa; największą zaś odnotowujemy wśród badanych w ogóle nie uczestniczących w praktykach religijnych.

Ponadto udział w wyborach wiąże się z ogólną oceną sytuacji w kraju. Spośród tych badanych, którzy uważają, że sytuacja w kraju idzie w złym kierunku - dwie trzecie nie wzięło udziału w wyborach, natomiast spośród pozytywnie oceniających rozwój sytuacji - połowa.

Na pytanie, kto nie uczestniczył w wyborach można też próbować odpowiedzieć inaczej. Przeprowadzono analizę² pozwalającą precyzyjnie określić czysty niejako wpływ poszczególnych cech społeczno-demograficznych respondentów oraz ich wpływ zbiorczy. Tabela 3 przedstawia wynik tej analizy. Na jej podstawie można powiedzieć, że **typ idealny** nie głosującego w ostatnich wyborach Polaka to: osoba rzadko lub wcale nie uczęszczająca do kościoła, młoda (do 30 roku życia), nie interesująca się polityką, mieszkająca w dużym mieście, mająca wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, zatrudniona jako pracownik fizyczno--umysłowy, źle oceniająca swoje warunki materialne. Łączny wpływ powyższych cech wyjaśnia około 13% decyzji o nieuczestniczeniu w wyborach.

Należy podkreślić, iż wszystkie te cechy ukazują bezpośredni wpływ na absencję wyborczą. Wśród tak dobranej grupy, gdyby wpływ wszystkich wymienionych cech był kumulatywny (o co w rzeczywistości dość trudno), to można szacować, że około 90% tej zbiorowości nie uczestniczyło w wyborach.

Z drugiej strony, wśród wymienionych cech badanych są czynniki ważne i mniej istotne. O determinantach absencji wyborczej można powiedzieć, że najważniejsza jest częstość praktyk religijnych Polaków; prawdopodobieństwo nieuczestniczenia w wyborach jest o 20% wyższe wśród osób nigdy lub raz w roku bywających w kościele niż wśród pozostałych. Podobny szacunek obliczony dla ludzi młodych (do 30 roku życia) wskazuje na większe prawdopodobieństwo (16%) ich absencji niż ludzi starszych (szczegóły odnośnie do pozostałych podzbiorowości - patrz kolumna 1 tabeli 3).

² Zastosowano dwie metody analizy regresji - logarytmiczną oraz OLS, gdzie zjawiskiem wyjaśnianym było nieuczestniczenie w wyborach, a zbiorem czynników mających je wyjaśnić - cechy społeczno-demograficzne badanych.

Tabela 3. Wybrane wskaźniki analizy regresji

Cechy wyróżniające badanych grup	O ile zwiększa się prawdopodobieństwo absencji, jeśli respondent należy do danej grupy	Istotność związku
Nie uczestniczący w praktykach religijnych	21%	.0000
Wiek poniżej 30 roku życia	17%	.0000
Nie interesujący się polityką	16%	.0000
Mieszkańcy miast powyżej 100 tys. ludności	13%	.0005
Wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe	12%	.0011
Pracownicy fizyczno-umysłowi	18%	.0125
Zła sytuacja materialna	7%	.0436
Robotnicy wykwalifikowani	10%	.0942
Poglądy polityczne centrowe	6%	.0809

Motywy uczestniczenia bądź nieuczestniczenia w wyborach

Badanych, którzy oświadczyli, że nie brali udziału w ostatnich wyborach samorządowych, zapytaliśmy o przyczyny takiej decyzji³.

³ Respondenci mogli wybrać z zaproponowanej listy nie więcej niż dwie odpowiedzi.

		CBOS
Dlaczego nie wziął(ęła) Pan(i) udziału w wyborach?		
Mój głos i tak nic nie zmieni	35% (20%)	
Nie interesuje mnie polityka i wybory	27% (15%)	
Mam dość wyborów, ciągle są jakieś wybory	25% (14%)	
Powody losowe (choroba, wyjazd itp.)	21% (12%)	
Nie znałe(a)m kandydatów startujących w wyborach	20% (12%)	
Nie było odpowiednich kandydatów	12% (7%)	
Nie odpowiada mi obecna władza i dlatego nie chcę głosować	8% (5%)	
Nie wiedziałe(a)m, że są wybory	1% (0,5%)	
Inne powody	9% (5%)	
		N=672
W nawiasach podano % w stosunku do ogółu badanych.		

Najczęściej podawane przyczyny absencji wyborczej świadczą o braku zainteresowania życiem publicznym i, co więcej, o poczuciu braku wpływu na życie publiczne znacznej części społeczeństwa. Dopiero w dalszej kolejności pojawiają się przyczyny losowe i "merytoryczne" - nieznanostwo bądź negatywna ocena kandydatów.

Stwierdzenie "mój głos i tak nic nie zmieni" występowało najczęściej wśród robotników wykwalifikowanych i rolników, gospodyń domowych, osób mających najniższe dochody, a także badanych określających swoje poglądy jako lewicowe.

Odpowiedź "Mam dość wyborów, ciągle są jakieś wybory" częściej pojawiała się w wypowiedziach nie głosujących rolników, prywatnych przedsiębiorców i gospodyń domowych niż pozostałych badanych.

Na nieznanostwo kandydatów najczęściej wskazywali przedstawiciele inteligencji i pracowników umysłowych, robotników niewykwalifikowanych, uczniów i studentów oraz osób o poglądach prawicowych. Brakiem odpowiednich kandydatów najczęściej motywowali swoją absencję wyborczą mieszkańcy małych miast, osoby z wyższym wykształceniem, inteligencja, rolnicy, bezrobotni i pracownicy umysłowi niższego szczebla.

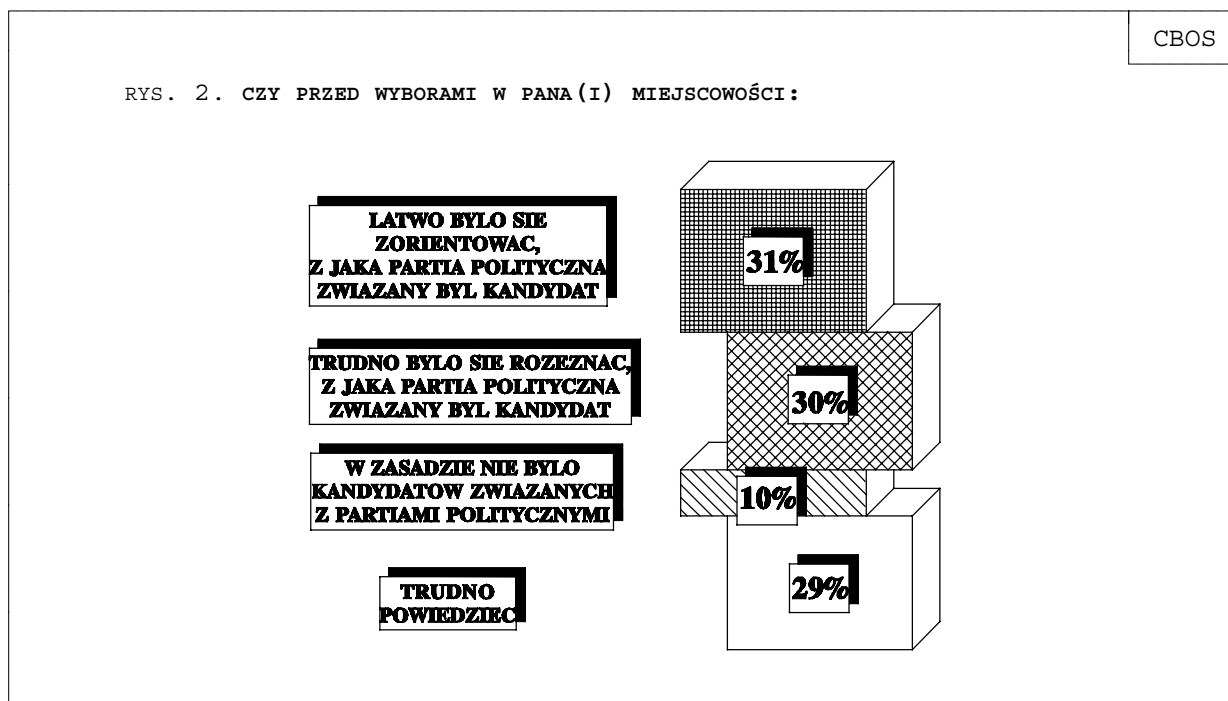
Z kolei badani, którzy uczestniczyli w wyborach, uzasadniali to następująco.

		CBOS
Z jakich powodów, przede wszystkim, wziął(ęła) Pan(i) udział w wyborach? Proszę wybrać nie więcej niż dwie odpowiedzi.		
Chciał(a) Pan(i), żeby w gminie rządzili ci kandydaci, na których Pan(i) głosował(a)	69%	
Uważa Pan(i), że jako obywatel(ka) tego kraju powinien(powinna) Pan(i) brać udział w wyborach	60%	
Chciał(a) Pan(i) poprzeć lubiane przez siebie partie	16%	
Z przyzwyczajenia - zawsze chodzę na wybory	16%	
Chciał(a) Pan(i) zmniejszyć sukces nielubianej przez siebie partii	9%	
Mąż (żona), ktoś z rodziny lub spoza rodziny nalegał(a), żeby Pan(i) poszedł (poszła) na wybory	4%	
Inne powody	5%	
		N=483

Poparcie konkretnych kandydatów jako uzasadnienie udziału w wyborach występuje tym rzadziej, im większa miejscowość. Najczęściej wskazywali ten motyw głosujący robotnicy i bezrobotni. Natomiast poparciem preferowanej partii najczęściej motywowali udział w wyborach badani z wyższym wykształceniem, nie uczestniczący w praktykach religijnych, mieszkańcy największych miast oraz mający najwyższe dochody.

Niektóre składniki mechanizmu podejmowania decyzji wyborczych

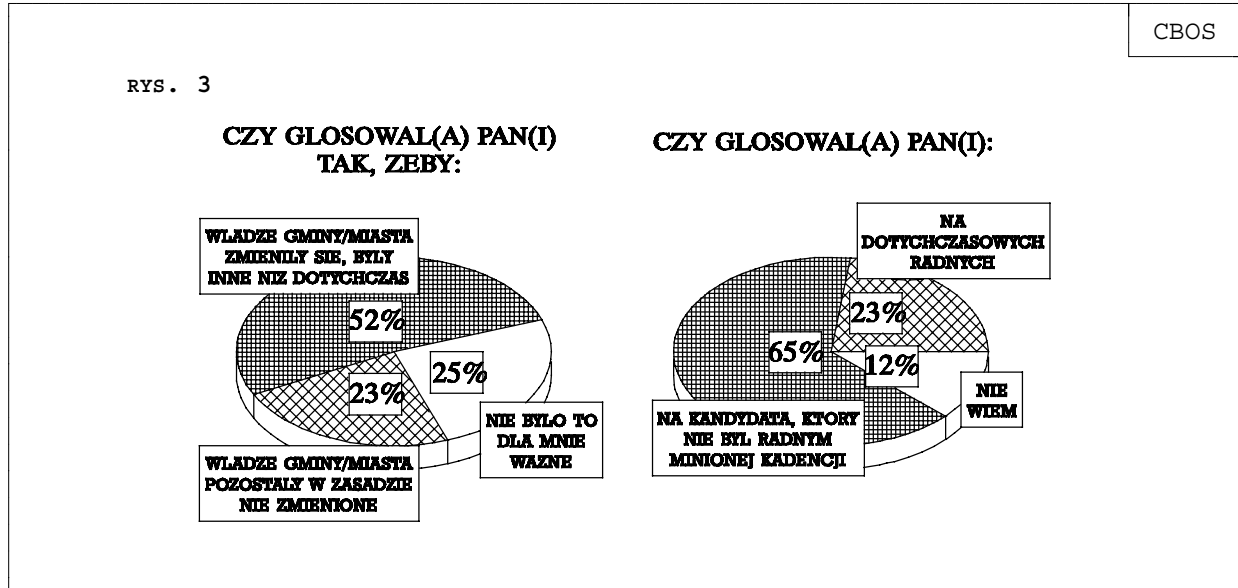
Interesowały nas motywy, jakimi kierowali się badani przy podejmowaniu decyzji o poparciu tego, a nie innego kandydata, przede wszystkim, jaką rolę odgrywała jego przynależność polityczna. W kampanii wyborczej nie wszyscy badani mogli zorientować się, jaką opcję polityczną reprezentuje kandydat.

Większość respondentów uczestniczących w wyborach (56%) stwierdziła, że w głosowaniu poparła kandydatów nie związanych z partiami politycznymi. Na kandydatów popieranych przez partie polityczne głosowało 37% badanych, pozostali (6%) nie dali jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Głosowanie na kandydatów popieranych przez partie polityczne przeważało w wielkich miastach. Znacznie częściej od pozostałych głosowali tak badani z wyższym wykształceniem, inteligencja i pracownicy umysłowi, osoby deklarujące duże zainteresowanie polityką i lewicowe poglądy.

Następne istotne pytanie to, czy wyborcy kierowali się chęcią utrzymania dotychczasowych władz lokalnych czy raczej ich zmiany?

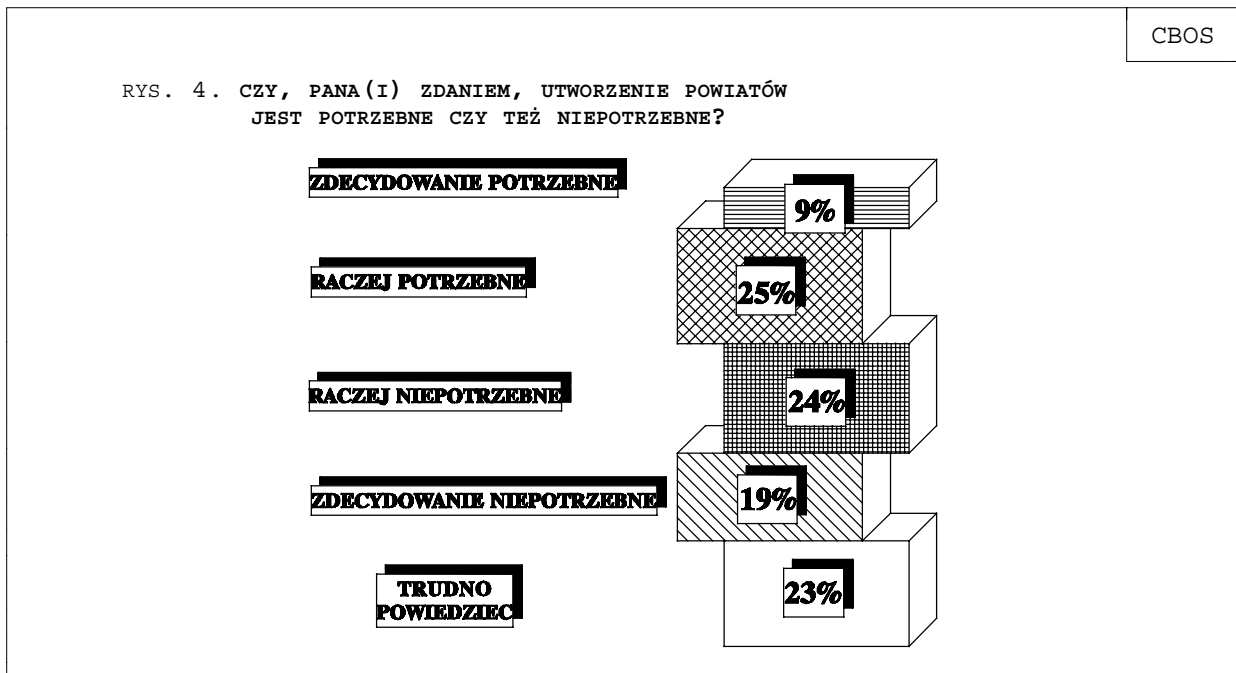

Zdecydowana większość respondentów kierowała się chęcią zmiany dotychczasowych władz swojej miejscowości. Nieco inaczej było na wsi, gdzie ta tendencja była znacznie słabsza niż w miastach. Dążenie do zmiany dotychczasowych władz częściej od pozostałych przejawiały osoby o poglądach lewicowych.

Opinie o utworzeniu powiatów

Wśród badanych przeważa opinia, że powiaty są niepotrzebne⁴. Zwolennikami powiatów częściej niż inni są osoby powyżej 55 roku życia, mieszkańcy małych miast, badani wykazujący duże zainteresowanie polityką, mający prawicowe poglądy polityczne.

⁴ W marcu '94 identyczne pytanie skierowano do radnych kończącej się wówczas kadencji. Większość (52%) uznała powiaty za potrzebne, natomiast 40% było przeciwnego zdania. Por. komunikat CBOS "Radni o reformach lokalnych", czerwiec '94.

Wybory samorządowe dla większości respondentów, którzy w nich uczestniczyli, nie miały charakteru politycznego. Według ich własnych deklaracji przeważnie nie kierowali się oni kryteriami partyjno-politycznymi.

Ci, którzy wzięli udział w wyborach w większości powodowani byli chęcią zmiany dotychczasowych władz lokalnych. Najczęstszą przyczyną absencji był brak wiary, że udział w wyborach może coś rzeczywiście zmienić.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy głosował Pan(i): 1 - na kandydata popieranego przez partię polityczną, 2 - na kandydata(ów) nie związanego(ych) z partiami politycznymi

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	38	57	6	478
Płeć				
Mężczyźni	37	57	6	199
Kobiety	38	56	6	279
Wiek				
do 24 lat	37	58	5	35
25-34	37	62	1	58
35-44	34	59	7	120
45-54	40	56	4	83
55-64	39	56	5	83
65 lat i więcej	39	51	10	99
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	68	4	188
Miasto do 20 tys.	23	67	11	70
od 21 do 100 tys.	36	55	9	91
101-500 tys.	54	42	4	73
501 tys. i więcej mieszk.	71	25	4	56
Region				
Północny	32	57	11	58
Zachodni	37	60	3	43
Środkowozachodni	37	55	8	75
Środkowy	40	51	9	94
Wschodni	43	55	3	47
Południowo-wschodni	36	60	4	87
Południowo-zachodni	37	61	2	74
Wykształcenie				
Podstawowe	31	62	7	158
Zasadnicze zawodowe	25	69	6	110
Średnie	43	51	6	165
Wyższe	72	26	1	44
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	53	44	2	36
Prac.umysł.niż.szczebła	47	43	9	55
Pracownicy fiz.- umysł.	56	44	0	18
Robotnicy wykwalifikowani	27	62	10	32
Robotnicy niewykwalifik.	25	73	2	25
Rolnicy	31	67	1	50
Prywatni przedsiębiorcy	34	62	3	20
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	36	57	7	182
Uczniowie i studenci	39	61	0	17
Bezrobotni	29	63	8	22
Gospodynie domowe i inni	39	50	11	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł.	23	72	5	52
750 tys. - 1249 tys.	25	68	7	94
1250 tys. - 1749 tys.	37	59	4	96
1750 tys. - 2249 tys.	34	60	7	95
2250 tys. i powyżej	56	39	5	131
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	59	7	200
Średnie	35	59	5	199
Dobre	51	44	4	79
Zainteresowanie polityką				
Duże	53	42	5	74
Średnie	41	55	4	205
Małe lub żadne	28	64	8	199
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	37	50	13	29
Raz w tygodniu	33	62	6	326
Kilka razy w roku	45	50	4	93
W ogóle nie uczestniczy	64	27	10	30
Poglądy polityczne				
Lewica	56	40	4	119
Centrum	30	64	6	144
Prawica	40	58	2	108
Trudno powiedzieć	24	63	13	108

Tabela 2. Czy głosował(a) Pan(i): 1 - tak, żeby władze gminy/miasta zmieniły się, były inne niż dotychczasowe, 2 - tak, żeby władze gminy/miasta pozostały w zasadzie nie zmienione, 3 - Nie było to dla mnie ważne (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	52	23	22	3	480
Płeć					
Mężczyźni	52	23	20	4	199
Kobiety	52	23	23	3	281
Wiek					
do 24 lat	36	38	26	0	35
25-34	51	26	17	6	59
35-44	57	23	17	3	120
45-54	55	16	29	0	83
55-64	55	22	19	4	84
65 lat i więcej	48	23	24	5	99
Miejsce zamieszkania					
Wieś	46	31	21	2	188
Miasto do 20 tys.	55	17	26	2	70
od 21 do 100 tys.	54	21	20	5	91
101-500 tys.	59	14	22	5	73
501 tys.i więcej mieszk.	55	19	22	4	57
Region					
Północny	65	13	22	0	58
Zachodni	55	24	20	1	43
Środkowo-zachodni	44	26	25	7	75
Środkowy	39	27	28	7	96
Wschodni	59	18	22	2	47
Południowo-wschodni	61	19	18	2	87
Południowo-zachodni	51	30	15	4	74
Wykształcenie					
Podstawowe	47	27	23	3	158
Zasadnicze zawodowe	50	25	20	5	110
Średnie	57	21	20	2	168
Wyższe	56	15	27	2	44
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	47	31	22	0	36
Prac.umysł.niż.szczebla	61	19	16	5	56
Pracownicy fiz.- umysł.	51	20	29	0	18
Robotnicy wykwalifikowani	53	22	23	2	32
Robotnicy niewykwalifik.	64	10	26	0	25
Rolnicy	34	26	36	4	50
Prywatni przedsiębiorcy	51	22	18	9	21
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	52	24	20	4	182
Uczniowie i studenci	39	48	13	0	17
Bezrobotni	70	13	16	1	22
Gospodynie domowe i inni	62	17	18	3	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys.zł	56	21	22	1	52
750 tys. - 1249 tys.	42	31	25	2	94
1250 tys. - 1749 tys.	56	23	19	2	96
1750 tys. - 2249 tys.	49	22	24	5	96
2250 tys. i powyżej	60	18	20	2	132
Ocena własnych war. mater.					
Złe	53	22	21	4	200
Średnie	48	25	25	2	200
Dobre	59	22	15	4	80
Zainteresowanie polityką					
Duże	66	19	14	0	74
Średnie	50	25	22	3	207
Małe lub żadne	49	23	24	5	199
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	56	12	26	6	29
Raz w tygodniu	49	25	23	3	326
Kilka razy w roku	56	22	21	2	93
W ogóle nie uczestniczy	71	17	6	6	31
Poglądy polityczne					
Lewica	62	18	19	1	119
Centrum	51	21	25	3	146
Prawica	50	26	20	3	108
Trudno powiedzieć	44	28	21	6	108

Tabela 3. Czy głosował(a) Pan(i): 1 - na dotychczasowych radnych,
2 - na kandydata, który nie był radnym minionej kadencji
(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	66	11	478
Płeć				
Mężczyźni	27	66	8	199
Kobiety	21	66	13	279
Wiek				
do 24 lat	35	55	9	35
25-34	24	72	4	59
35-44	23	72	5	120
45-54	17	76	8	83
55-64	22	64	14	84
65 lat i więcej	27	51	22	97
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	60	6	188
Miasto do 20 tys.	18	75	7	70
od 21 do 100 tys.	18	77	6	89
101-500 tys.	14	65	21	73
501 tys. i więcej mieszk.	16	56	27	57
Region				
Północny	14	75	12	58
Zachodni	20	77	3	43
Środkowozachodni	16	77	7	75
Środkowy	29	49	21	94
Wschodni	26	73	2	47
Południowo-wschodni	25	67	8	87
Południowo-zachodni	30	56	14	74
Wykształcenie				
Podstawowe	28	59	13	156
Zasadnicze zawodowe	26	66	8	110
Średnie	16	72	12	168
Wyższe	29	65	5	44
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	35	61	5	36
Prac.umysł.niż.szczębla	14	78	8	56
Pracownicy fiz.- umysł.	18	82	0	18
Robotnicy wykwalifikowani	11	71	18	32
Robotnicy niewykwalifik.	28	69	3	25
Rolnicy	44	53	3	50
Prywatni przedsiębiorcy	14	76	10	21
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	24	60	15	179
Uczniowie i studenci	30	51	20	17
Bezrobotni	21	79	0	22
Gospodynie domowe i inni	0	79	21	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys.zł	27	67	5	52
750 tys. - 1249 tys.	26	61	12	84
1250 tys. - 1749 tys.	21	71	8	96
1750 tys. - 2249 tys.	23	62	15	96
2250 tys. i powyżej	21	68	11	130
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	70	11	200
Średnie	29	62	9	198
Dobre	22	64	14	80
Zainteresowanie polityką				
Duże	24	74	2	74
Średnie	22	71	7	207
Małe lub żadne	25	57	18	197
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	56	25	29
Raz w tygodniu	26	64	10	324
Kilka razy w roku	22	69	9	93
W ogóle nie uczestniczy	10	81	9	31
Poglądy polityczne				
Lewica	20	75	5	119
Centrum	26	63	11	146
Prawica	24	68	8	108
Trudno powiedzieć	24	57	20	106

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, utworzenie powiatów jest potrzebne czy też niepotrzebne? 1 - Potrzebne, 2 - Niepotrzebne (%)

	1	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	44	21	1144
Płeć				
Mężczyźni	38	46	16	493
Kobiety	33	42	25	651
Wiek				
do 24 lat	18	51	31	139
25-34	31	48	20	164
35-44	37	46	17	280
45-54	29	50	21	193
55-64	47	35	18	164
65 lat i więcej	43	33	24	204
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	41	24	429
Miasto do 20 tys.	45	41	14	126
od 21 do 100 tys.	33	50	17	209
101-500 tys.	29	50	21	218
501 tys.i więcej mieszk.	37	36	27	162
Region				
Północny	40	43	17	156
Zachodni	33	47	20	120
Środkowozachodni	26	58	16	172
Środkowy	37	34	29	205
Wschodni	40	41	19	111
Południowo-wschodni	38	39	23	177
Południowo-zachodni	31	47	22	203
Wykształcenie				
Podstawowe	41	35	24	421
Zasadnicze zawodowe	30	51	19	288
Średnie	31	48	20	356
Wyższe	35	46	19	79
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	33	42	24	61
Prac.umysł.niż.szczębla	28	56	16	102
Pracownicy fiz.- umysł.	31	41	28	67
Robotnicy wykwalifikowani	37	50	13	109
Robotnicy niewykwalifik.	37	42	21	72
Rolnicy	41	43	16	77
Prywatni przedsiębiorcy	33	53	14	44
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	41	37	22	398
Uczniowie i studenci	9	50	41	55
Bezrobotni	28	55	17	87
Gospodynie domowe i inni	31	42	27	67
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys.zł	33	46	21	162
750 tys. - 1249 tys.	30	47	23	261
1250 tys. - 1749 tys.	43	36	21	216
1750 tys. - 2249 tys.	34	45	21	204
2250 tys. i powyżej	37	44	19	273
Ocena własnych war. mater.				
Złe	32	47	21	539
Średnie	37	41	22	418
Dobre	39	41	20	187
Zainteresowanie polityką				
Duże	45	46	9	119
Średnie	37	47	16	440
Małe lub żadne	31	41	28	586
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	52	24	24	51
Raz w tygodniu	34	43	23	676
Kilka razy w roku	37	44	19	267
W ogóle nie uczestniczy	29	56	15	148
Poglądy polityczne				
Lewica	37	51	12	240
Centrum	35	46	19	339
Prawica	45	41	14	191
Trudno powiedzieć	28	39	33	374